

Inspektionsrapport
från Skolverket
54-2006:2943

Utbildningsinspektion i
den fristående grundskolan
Enskilda Gymnasiet
i Stockholm

Beslut
Skolrapport

Skolverket

Föreningen Enskilda Gymnasiet
Tegnérunden 5
111 61 STOCKHOLM

2007-06-13
1 (3)
Dnr 54-2006:2943

Genomförd utbildningsinspektion i den fristående grundskolan Enskilda Gymnasiet i Stockholm

Skolverket har genomfört inspektion i den fristående grundskolan Enskilda Gymnasiet i Stockholm kommun. Besök gjordes i skolan den 21–22 mars 2007.

Vid utbildningsinspektion tar Skolverket ställning till i vad mån verksamheten ger förutsättningar för barn, ungdomar och vuxenstuderande att nå de nationella målen samt om huvudmannen uppfyller de krav som författningarna ställer på verksamheten. Inspektionen av fristående skolor skall förutom att granska utbildningens kvalitet klargöra om huvudmannens verksamhet uppfyller kraven för att även fortsättningsvis vara godkänd som fristående grundskola och vara berättigad till bidrag från barnens och elevernas hemkommuner.

Utbildningsinspektionen behandlar tre områden, verksamhetens resultat, genomförande och förutsättningar. Inspektionen syftar dock inte till att skapa en heltäckande bild av all skolverksamhet vid den aktuella tidpunkten utan prioriterar särskilt starka sidor eller påtagliga svagheter i verksamheterna. Övergripande information och exempel på kriterier för bedömningen av respektive granskningsområde finns publicerade på Skolverkets webbplats (www.skolverket.se).

Av bilagd rapport framgår hur inspektionen genomförts samt de bedömningar som gjorts av inspektörerna.

Detta beslut redovisar dels områden där det finns sådana brister i verksamheten att dessa snarast måste åtgärdas, dels områden som behöver förbättras i ett fortsatt kvalitetsarbete.

Senast inom tre månader från beslutsdagen, dvs. den 14 september 2007 skall Föreningen Enskilda Gymnasiet redovisa till Skolverket, Utbildningsinspektionen, Enheten i Stockholm vilka åtgärder som vidtagits mot de brister som påtalats i verksamheten.

Skolverket avser även att vid kommande inspektionstillfälle följa upp effekterna av inspektionen.

Skolverkets beslut med anledning av inspektionen

Skolverket bedömer att grundskolan vid Enskilda gymnasiet till vissa delar erbjuder en utbildning av god kvalitet och skolan präglas av en lugn och trygg miljö. Eleverna erbjuds dock en undervisning som i mycket utgår från det enskilda ämnet vilket innebär att läroplanens intentioner om att ge eleverna förutsättningar att arbeta ämnesövergripande inte förverkligas. Skolan erbjuder stöd av god kvalitet. Skolan har en ledning som är förtrogen med undervisningen och har kunskap och erfarenhet att leda verksamheten.

Följande områden inom skolans namn verksamhet visar sådana brister att de snarast måste åtgärdas.

- Enskilda Gymnasiet genomför inte utvecklingssamtal i enlighet med bestämmelserna (1 a kap. 7 § förordningen om fristående skolor jämfört med 7 kap. 2 § grundskoleförordningen).
- Enskilda Gymnasiet upprättar inte individuella utvecklingsplaner för alla elever (1 a kap. 7 § förordningen om fristående skolor jämfört med 7 kap. 2 § grundskoleförordningen).
- Skriftlig information ges inte i enlighet med bestämmelserna (1 a kap. 7 § förordningen om fristående skolor jämfört med 7 kap. 2 § grundskoleförordningen).
- Betyg sätts inte i enlighet med bestämmelserna (1 a kap. 7 § förordningen om fristående skolor jämfört med 7 kap. 3 § grundskoleförordningen).
- Skolans lokala tolkningar av betygskriterierna överensstämmer inte med de nationella betygskriterierna (1 a kap. 7 § förordningen om fristående skolor jämfört med 7 kap. 8 § grundskoleförordningen).
- Skolans skriftliga kvalitetsredovisning uppfyller inte författningarnas krav (3 och 5 §§ förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m.).
- Antagning av elever görs inte i enlighet med bestämmelserna (9 kap. 2 § skollagen).
- Skolan är inte avgiftsfri (9 kap. 7 § skollagen).
- Skolan måste ändra sina rutiner angående det frivilliga bidraget så att det entydigt framgår att detta är frivilligt (9 kap. 10 § skollagen).

Skolverket bedömer att följande områden är i behov av förbättringsinsatser.

- Skolan bör analysera orsaken till att pojkar uppvisar sämre slutbetyg än flickor.
- Skolan bör analysera bakgrunden till elevernas synpunkter om bråk klasser emellan och lärares förhållningssätt vid överträdelse mot skolans regler och vid behov vidta förebyggande åtgärder.
- Likabehandlingsplan bör göras känd bland elever och föräldrar.

- Skolan bör verka för att öka elevernas kännedom om utbildningsmålen och för att ge eleverna ett ökat inflytande över utbildningens utformning.
- Skolan bör verka för att planeringen och genomförandet av undervisningen i högre utsträckning överensstämmer med läroplanens intentioner.

På Skolverkets vägnar

Marie-Hélène Ahnborg
Avdelningschef

Eva Hederström
Undervisningsråd

I ärendets slutliga handläggning har också undervisningsråden Gunnel Eriksson, Anette Älmdalen, Christina Aro-Östgren och Claes-Göran Aggebo samt enhetschef Agneta Sandén deltagit.

Bilaga
Rapport

Kopia till
Stockholm kommun
Övriga enligt fastställd sändlista.

Utbildningsinspektion i den fristående grundskolan Enskilda Gymnasiet

Innehåll

Inledning	1
Underlag	2
Beskrivning av skolan.....	2
Sammanfattande bedömning.....	3
Bedömning av resultaten.....	4
Bedömning av genomförandet.....	6
Bedömning av förutsättningarna	13

Inledning

Skolverket har granskat verksamheten i och besökt Enskilda gymnasiet den 21–22 mars 2007. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för utbildningsinspektionen. Den senaste inspektionen av skolan genomfördes 1999 (dnr. 1999:98) då såväl grundskolans som gymnasieskolans verksamhet inspekterades. Skolverket konstaterade i beslutet att grundskolan alltjämt uppfyllde kraven för godkännande samt för att vara berättigad till bidrag från elevernas hemkommuner. Skolverket konstaterade i den till beslutet bilagda rapporten att Enskilda Gymnasiet hade utarbetat en första skriftlig kvalitetsredovisning och förutsatte att skolan skulle komma att utveckla sina framtida kvalitetsredovisningar så att de tydligare skulle uppfylla förordningens krav på bedömning av måluppfyllelse och beskrivning av åtgärder som behövs om målen inte uppnåtts. Skolverket underströk även i den bilagda rapporten vikten av att de intagningstest skolan genomförde inför antagning till årskurs 6 endast är rådgivande och inte kan uppfattas som villkor för antagningen.

Inspektionen avser att visa hur verksamheten genomförs samt dess förutsättningar och resultat. Bedömningarna av kvaliteten och om verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, förordningen om fristående skolor och övriga författningar som gäller för fristående skolor.

Inspektionen av fristående skolor skall ytterst klargöra om huvudmannens verksamhet uppfyller kraven för att även fortsättningsvis vara godkänd som fristående skola och därmed ha rätt till bidrag från elevernas hemkommuner. Information om inspektionen finns i separata material och på Skolverkets webbplats (www.skolverket.se/Inspektion).

Huvudmannen har ansvar för att de brister som anges i Skolverkets beslut åtgärdas. Åtgärderna skall redovisas till Skolverket vid den tidpunkt som framgår av beslutet. Skolverket följer också upp effekterna av inspektionen vid kommande inspektions-tillfälle.

Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömningar är dels dokument som huvudmannen har lämnat till Skolverket, dels den information som samlats in under besöket. Rapporten grundas även på annan information om skolan från exempelvis Skolverkets nationella uppföljningssystem.

I skolan intervjuades rektorn, biträdande rektorn, ett urval av lärare, elever respektive föräldrar samt skolsköterskan och företrädare för huvudmannen. Inspektörerna besökte också lektioner i grundskolans befintliga årskurser. Även andra iakttagelser i skolmiljön och studier av dokument som finns på skolan utgör underlag för bedömningarna.

Huvudmannen för Enskilda Gymnasiet har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Inspektörerna har i samband med inspektionen tagit del av en rapport från den granskning som genomfördes av Stockholms kommun i Enskilda Gymnasiets grundskola höstterminen 2002¹. I denna rapport framförs följande utvecklingsområden:

- Att fullfölja den påbörjade kompletteringen av måldokumenterna.
- Samverkan kring bedömning och betyg, både internt och externt.

Beskrivning av skolan

Enskilda gymnasiet	Antal barn/elever
Grundskola	238

Enligt beslut daterat den 1 juli 1913 (dnr. 5000921) har Enskilda Gymnasiet i Stockholm rätt till bidrag för en fristående gymnasieskola. Enskilda Gymnasiet i Stockholm godkändes som en fristående grundskola för årskurserna 7–9 genom beslut (dnr. 5000131) den 1 juli 1977. Grundskolan införlivades senare med gymnasieskolan och Skolverket beslutade den 5 februari 1996 (dnr. 1994:324) att utvidga godkännandet av Enskilda Gymnasiet som en fristående grundskola till att omfatta även årskurs 6. Numera bedrivs gymnasie- och grundskoleutbildning under det gemensamma namnet Enskilda Gymnasiet. Den fristående gymnasieskolan inspekteras i särskild ordning.

Huvudman för skolan är Föreningen Enskilda Gymnasiet, en ideell förening med organisationsnummer 802012-6531.

Skolan har alltsedan 1973 lokaler i Tegnérslunden. Grundskolan hade vid inspektionsbesöket 238 elever. De flesta eleverna är folkbokförda i Stockholms kommun, men skolan har även elever från Danderyds, Lidingö, Nacka, Sollentuna, Solna, Sundbybergs, Täby och Värmdö kommun.

¹ Utbildningsförvaltningen i Stockholms stad gör övergripande uppföljningar av samtliga skolor.

Sammanfattande bedömning

Bedömningarna av kvaliteten i utbildningen vid Enskilda gymnasiet och om verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, förordningen om fristående skolor och övriga författningar som gäller för den fristående skolan.

Inspektörerna bedömer att grundskolan vid Enskilda gymnasiet till vissa delar erbjuder en utbildning av god kvalitet och skolan präglas av en lugn och trygg miljö. Eleverna erbjuds dock en undervisning som i mycket utgår från det enskilda ämnet vilket innebär att läroplanens intentioner om att ge eleverna förutsättningar att arbeta ämnesövergripande inte förverkligas. Skolan erbjuder stöd av god kvalitet. Skolan har en ledning som är förtrogen med undervisningen och har kunskap och erfarenhet att leda verksamheten.

Inspektörerna bedömer att nedan angivna brister snarast måste åtgärdas.

- Enskilda Gymnasiet genomför inte utvecklingssamtal i enlighet med bestämmelserna (1 a kap. 7 § förordningen om fristående skolor jämfört med 7 kap. 2 § grundskoleförordningen).
- Enskilda Gymnasiet upprättar inte individuella utvecklingsplaner för alla elever (1 a kap. 7 § förordningen om fristående skolor jämfört med 7 kap. 2 § grundskoleförordningen).
- Skriftlig information ges inte i enlighet med bestämmelserna (1 a kap. 7 § förordningen om fristående skolor jämfört med 7 kap. 2 § grundskoleförordningen).
- Betyg sätts inte i enlighet med bestämmelserna (1 a kap. 7 § förordningen om fristående skolor jämfört med 7 kap. 3 § grundskoleförordningen).
- Skolans lokala tolkningar av betygsriterierna överensstämmer inte med de nationella betygsriterierna (1 a kap. 7 § förordningen om fristående skolor jämfört med 7 kap. 8 § grundskoleförordningen).
- Skolans skriftliga kvalitetsredovisning uppfyller inte författningarnas krav (3 och 5 §§ förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m.).
- Antagning av elever görs inte i enlighet med bestämmelserna (9 kap. 2 § skollagen).
- Skolan är inte avgiftsfri (9 kap. 7 § skollagen).
- Skolan måste ändra sina rutiner angående det frivilliga bidraget så att det entydigt framgår att detta är frivilligt (9 kap. 10 § skollagen).

Det finns enligt inspektörernas bedömning behov av förbättringsinsatser på skolan inom följande områden:

- Skolan bör analysera orsaken till att pojkar uppvisar sämre slutbetyg än flickor.
- Skolan bör analysera bakgrunden till elevernas synpunkter om bråk klasser emellan och lärares förhållningssätt vid överträdelse mot skolans regler och vid behov vidta förebyggande åtgärder.
- Likabehandlingsplan bör göras känd bland elever och föräldrar.
- Skolan bör verka för att öka elevernas kännedom om utbildningsmålen och för att ge eleverna ett ökat inflytande över utbildningens utformning.

- Skolan bör verka för att planeringen och genomförandet av undervisningen i högre utsträckning överensstämmer med läroplanens intentioner

Bedömning av resultaten

Inspektörerna har granskat om skolans utbildning ger kunskaper och färdigheter som till art och nivå väsentligen svarar mot de kunskaper och färdigheter som skolor i det offentliga skolväsendet skall förmedla. Vidare har granskats om skolan även i övrigt svarar mot de allmänna mål och den värdegrund som gäller för utbildning inom det offentliga skolväsendet.

Kunskaper

En fristående grundskolas utbildning skall ge kunskaper och färdigheter som till art och nivå väsentligen svarar mot de kunskaper och färdigheter som skolor i det offentliga skolväsendet skall förmedla. Enligt förordningen om fristående skolor är en fristående grundskola skyldig att delta i nationella ämnesprov i svenska, engelska och matematik i årskurs 9 för att bedöma elevernas kunskapsutveckling och för att stödja en likvärdig och rättvis bedömning och betygssättning.

Kvalitetsredovisningen för läsåret 2005/06 redogör för resultaten av de nationella proven som genomförts våren 2006 i årskurserna 9. Inspektörerna har gjort en jämförelse av detta resultat med det nationella prov som genomfördes våren 2005 och kan konstatera att samtliga elever vid båda tidpunkterna nådde de prövade målen i alla tre ämnena.

Enligt skolans arbetsplan för läsåret 2006/07 strävar Enskilda Gymnasiet efter att alla elever skall nå betyget Väl godkänd (VG) eller högre. I kvalitetsredovisningen redovisas andelen elever i årskurs 9 som år 2006 erhållit slutbetygen Mycket väl godkänd (MVG), Väl godkänd (VG) respektive Godkänd (G) i svenska, engelska och matematik. Inspektörerna kan konstatera att den övervägande andelen elever fick minst Väl godkänd (VG) i nämnda tre ämnen. Måluppfyllelsen av övriga ämnen redovisas inte i kvalitetsredovisningen.

Nedanstående tabell visar att skolans elever totalt sett når högre resultat än riket och Stockholms kommun i övrigt.

Tabell 1. Sammanställning av resultat i årskurs 9 vid Enskilda Gymnasiet i Stockholm jämfört med samtliga skolor i Stockholms kommun samt riket år 2004, 2005 respektive 2006.

	Resultatmått för elever i årskurs 9								
	Enskilda Gymnasiet			Stockholms kommun			Riket		
	2004	2005	2006	2004	2005	2006	2004	2005	2006
Meritvärde	293,7	294,4	285	221,0	221,3	221,9	206,9	206,3	206,8
Andel (%) med fullständigt slutbetyg	100	96,7	100	75,6	75,7	75,1	75,9	75,5	76
Andel (%) behöriga till gymnasieskolans nationella program	100	100	100	89,8	89,2	90,0	89,6	89,2	89,5

Källa: Skolverkets statistik

Offentlig statistik visar att flickorna har ett högre meritvärde än pojkarna samtliga ovan redovisade år, men detta har inte uppmärksammats av skolan på annat sätt än att pojkar allmänt uppvisar sämre resultat än flickor.

De s.k. SALSA-värdena² visar att det faktiska värdet avseende meritvärdet samt andel elever som uppnått målen var högre än det modellberäknade under hela mätperioden 2004–2006.

Inspektörerna konstaterar att ovanstående uppgifter utvisar att skolan ger kunskaper och färdigheter som motsvarar de som skolor i det offentliga skolväsendet skall förmedla. Inspektörerna bedömer dock att skolan bör analysera orsaken till att pojkar uppvisar sämre slutbetyg än flickor.

I skolans arbetsplan för innevarande läsår fastställs att skolan strävar efter att ”eleven skall bli medveten om undervisningens mål och innehåll”. Målet förverkligas enligt arbetsplanen genom att ”kursplanen presenteras för eleven på ett konkret sätt” och ”betygskriterier finns och presenteras för eleven på ett konkret sätt”. Inspektionen har dock visat att detta mål efterlevs i olika hög grad av olika lärare. Eleverna som inspektörerna samtalade med vid inspektionsbesöket uppgav att en del lärare snarare informerar eleverna om vad de skall ”göra och hinna” än vad man skall lära sig och vilka kunskapskvaliteter de förväntas utveckla. Vid lektionsbesök och i samtal med lärarna bekräftades detta. Inspektörerna bedömer att skolan bör verka för att öka elevernas kännedom om utbildningsmålen.

Utveckling och lärande relaterat till ämnesövergripande kunskapsmål

I läroplanen för det obligatoriska skolväsendet, förskoleklassen och fritidshemmet (Lpo 94) som skolan uppges följa fastställs bl.a. ett antal mål att sträva mot. Dessa anger vilken inriktning undervisningen skall ha för att elever skall utveckla olika förmågor. I mål att sträva mot används begrepp som utveckla, fördjupa, tillägna sig, bli förtrogen med för att tydliggöra att detta är utvecklingsmål som inte har någon gräns. Strävansmålen ger också uttryck för att eleverna skall lära sig utforska, lära och arbeta både självständigt och tillsammans med andra och befästa en vana att självständigt formulera ståndpunkter grundade på såväl kunskaper som förnufts- mässiga och etiska överväganden. Dessa strävansmål återfinns enligt inspektörerna till viss del i skolans lokala arbetsplan, men i samband med intervjun med lärarna stod det klart att arbetsplanen i olika hög grad är känd och tillämpad. Det stod också klart att det enskilda ämnets mål är utgångspunkten för lärarnas planering av undervisningen och att ingen gemensam diskussion förs om strävansmålen innebörd eller betydelse för undervisningen och för elevernas förutsättningar att utvecklas i riktning mot dessa. Skolan har heller inget särskilt system för att följa upp strävansmålen.

I samband med faktagranskningen har huvudmannen framfört att hela kollegiet haft diskussioner kring strävansmålen på gemensamma studiedagar och att detta fortlöpande kommer att diskuteras under personalens studiedagar. Inspektörerna förutsätter att detta sker som planerat och att skolans uppföljning och utvärdering av läroplanens mål att sträva mot därmed förbättras.

² ¹ SALSA är ett analysverktyg som presenterar kommuners och skolors betygsresultat när hänsyn tagits till vissa bakgrundsfaktorer.

Normer och värden

Undervisningen i Enskilda gymnasiet bedrivs i ett förhållandevis högt tempo och med höga förväntningar på elevers resultat. Bland eleverna finns tendenser till stress. I samband med faktagranskningen har huvudmannen uppgett att detta tas på största allvar och skolan har för avsikt att genomföra en kurs i "livskunskap" för grundskolans elever. Skolan erbjuder dock i stort sett en lugn arbetsmiljö även om ljudnivån ibland kan bli hög. Eleverna uppgav också att det förekommer en del bråk mellan olika klasser och att stämningen stundtals kan bli "infekterad". Detta bekräftades av lärarna och rektorn som bedriver ett målmedvetet arbete för att komma till rätta med detta. I elevintervjuerna framkom också att en del lärare upplevs som orättvisa i den bemärkelsen att vissa elever utsätts för mera tillsägelser än övriga vid överträdelse mot skolans regler. Eleverna uppgav också att lärarna fäster olika stor vikt vid skolans ordningsregler.

Inspektörerna kan konstatera att skolans miljö huvudsakligen är trygg och bedömer att verksamheten i skolan svarar mot allmänna mål och den värdegrund som gäller för utbildning inom det offentliga skolväsendet. Inspektörerna bedömer dock att skolan bör analysera bakgrunden till elevernas synpunkter om bråk klasser emellan samt lärares förhållningssätt vid överträdelse mot skolans regler och vid behov vidta förebyggande åtgärder. Inspektörerna förutsätter att rektorn i det förebyggande arbetsmiljöarbetet tar hänsyn till de tendenser till stress som förekommer bland eleverna.

Av samtliga intervjuer i samband med inspektionsbesöket framgår att eleverna har förmåga att arbeta i demokratiska former samt att hantera demokratifrågor och etiska dilemman. Dock varierar elevernas möjlighet till inflytande över verksamheten och det egna lärandet och detta bedöms i avsnittet "Arbetet med arbetsmiljö och delaktighet".

Bedömning av genomförandet

Inspektörerna har granskat arbetet med arbetsmiljön, föräldrarnas och elevernas delaktighet i det inre arbetet; innehåll, organisation och arbetssätt i undervisningen; individanpassning och stöd; utvärdering av lärandet, bedömning och betygssättning; kvalitetssäkring och förbättringsarbete; skolledning och intern kommunikation.

Därtill har granskats om elevens rätt till en allsidig och saklig undervisning tillgodoses i utbildningen.

Nationella riktlinjer för arbetet finns i skollagen, läroplanerna och andra författningar som gäller för den fristående skolan.

Arbetet med arbetsmiljö och delaktighet

En fristående skola skall enligt skollagen svara mot de allmänna mål och den värdegrund som gäller för utbildning inom det offentliga skolväsendet. Läroplanen fastställer att elevernas kunskapsmässiga och sociala utveckling förutsätter att de tar ett allt större ansvar för det egna arbetet och för skolmiljön samt att de får ett reellt inflytande på utbildningens utformning. Skolan skall enligt läroplanen sträva efter att varje elev utövar ett allt större inflytande över sin utbildning. Författningarna lyfter också fram att skolan skall sträva efter att eleverna har kunskap om demokratins principer och utvecklar sin förmåga att arbeta i demokratiska former.

I skolans lokala arbetsplan återfinns mål för ”elevens inflytande över skolarbetet”, som innebär att eleven får inflytande via klassråd, matråd, skolförening, elevråd, skolkonferens och planeringskonferens.

I skolans elevråd representeras elever från årskurs 6 till och med elever från gymnasieskolans sista årskurs. Klassråd äger rum varje vecka. Eleverna uppfattar dock inte elevrådet som särskilt angeläget eftersom deras förslag till förbättringar och förändringar inte upplevs leda till några resultat. De yngre eleverna har dessutom intrycket av att de äldre elevernas synpunkter tas på större allvar än de yngres. Klassråden har inte för samtliga elever något tydligt samband med elevrådets arbete och de fungerar dessutom olika väl i olika klasser. De övriga samrådsorganen som anges i skolans lokala arbetsplan är i olika grad kända av eleverna.

Huvudmannen har i samband med faktagranskningen förtecknat vad ”elevernas förbättringsförslag” konkret givit till resultat, men mot bakgrund av ovanstående vill inspektörerna påpeka vikten av att skolans analyserar bakgrunden till elevernas synpunkter om klassråden och elevrådet.

Den lokala arbetsplanen anger också att elevernas inflytande innebär att ”lärarna planerar tillsammans med sina elever hur undervisningen mer konkret skall läggas upp, vilket stoff som skall behandlas och vilka arbetsformer och arbetssätt som skall användas”. Enligt eleverna efterlevs detta i olika hög grad av lärarna och i samband med lärarintervjun stod det klart att lärarna inte har någon gemensam syn på hur elevinflytandet skall gestaltas i undervisningen.

Mot bakgrund av ovanstående bedömer inspektörerna att skolan bör verka för att ge eleverna ett ökat inflytande över utbildningens utformning. Inspektörerna vill dessutom påpeka att en förutsättning för att eleverna skall ges denna möjlighet är att de har kännedom om målen för utbildningen, något som bedöms i föregående avsnitt.

Från och med den 1 april 2006 råder ett uttryckligt förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever. Lagens (SFS 2006:67) ändamål är att främja barn och elevers lika rättigheter oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder och att förebygga och förhindra trakasserier och annan kränkande behandling. Huvudmannen är skyldig att bedriva ett målinriktat arbete för att främja dessa ändamål och se till att det upprättas en likabehandlingsplan i varje verksamhet. Likabehandlingsplanen skall ses över varje år. I det målinriktade arbetet ingår även att vidta åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för trakasserier och annan kränkande behandling liksom att vid behov utreda omständigheterna och i förekommande fall vidta åtgärder för att förhindra fortsatta kränkningar. I planen skall åtgärder redovisas och den skall följas upp varje år. Inspektörerna vill därtill uppmärksamma skolan på att en ny förordning om barns och elevers deltagande i arbetet med en likabehandlingsplan trädde i kraft den 15 oktober 2006. Se vidare Skolverkets allmänna råd (SKOLFS 2007:7).

Enskilda gymnasiet har en likabehandlingsplan för år 2006 som i stora delar motsvarar kraven som anges i den nya lagen. I intervjuer med elever och föräldrar framgår dock att innehållet i dokumentet inte är allmänt känt på skolan. Inte heller har skolans lärare beretts möjlighet att diskutera lagens innebörd och konsekvenser för deras arbete.

Inspektörerna bedömer Enskilda gymnasiet likabehandlingsplan motsvarar kraven som anges i lagen och att denna bör göras känd bland elever och föräldrar. Inspektörerna förutsätter att skolan fortsatt beaktar elevers rätt till deltagande i arbetet med likabehandlingsplanen.

Av skolans dokument, som delgivits inspektörerna inför inspektionsbesöket, framkommer att skolan värnar om vikten av att hålla fast vid den mångåriga traditionen och skolans värderingar, normer och regler. Enskilda gymnasiet har ett s.k. skolkontrakt som tillkommit i syfte att skapa goda studieförutsättningar vid skolan och befrämja skolans värderingar. Skolkontraktet innehåller följande delar: ordningsregler, skrivningsregler, åtgärder vid fusk, regler för användning av skolans datorer samt regler vid elevs sjukdom, frånvaro och ansökan om ledighet. Kontraktet upprättas mellan eleven, elevens vårdnadshavare och föreningen Enskilda Gymnasiet och gäller så länge elevens studerar vid skolan.

Skolkontraktets innehåll är väl känt av eleverna, men de elever inspektörerna mötte vid inspektionsbesöket hade delade uppfattningar om hur stor betydelse det har och hur stort avseende lärarna fäster vid i synnerhet ordningsreglerna och detta bedöms i avsnitt "Normer och värden".

Inspektörerna vill i sammanhanget påtala att kontrakten saknar rättsverkan och det kan därför vara mindre lämpligt att rubricera handlingen kontrakt.

Innehåll, organisering och arbetssätt i undervisningen

Verksamheten vid Enskilda Gymnasiet styrs enligt skolan med stöd av tre styrdokument: Arbetsplanen, verksamhetsplanen och budgeten. Enskilda gymnasiet har i övrigt dokumentation som omfattar jämställdhetsfrågor, rekrytering och krisplaner och rutiner rörande biblioteket.

Arbetsplanen är enligt skolans uppgift det dokument som skall "hjälpa skolan att praktiskt förverkliga de mål som har fastställts för undervisningen i läroplan, skolplan och kursplan". Arbetsplanen, som är framtagen av två lärare, skall enligt skolan också beskriva det som är "kärnan i skolans pedagogik". I arbetsplanen finns bland annat mål som innebär att Enskilda Gymnasiet strävar efter att använda sig av ett elevaktivt arbetssätt som skall förverkligas bland annat genom att elever erbjuds möjlighet att ta initiativ för att därigenom utveckla förmågan att arbeta självständigt och lösa problem. Målet skall också förverkligas genom att eleven arbetar i grupp i projektinriktat arbete med läraren som handledare. Arbetsplanen skall enligt skolan gås igenom varje läsår för att "uppdateras vid behov".

Verksamhetsplanen utformas för ett år och beskriver konkret hur verksamheten skall utvecklas under det aktuella året samtidigt som den behandlar mer långsiktiga mål. Verksamhetsplanen bereds av rektor och fastställs av styrelsen.

Vare sig den lokala arbetsplanen eller de utvecklingsområden som fastställs i verksamhetsplanen är kända av samtliga de lärare som inspektörerna samtalade med.

I skolans verksamhetsplan anges att "en integrering av olika ämnen gör kunskapen mer verklighetsanpassad och intressant för eleverna och att skolan därför skall uppmuntra ett ökat arbete mellan lärare från olika institutioner". I samma verksamhetsplan anges att "huvudlärarna ska bedriva den pedagogiska utvecklingen inom sina institutioner". Intervjuer med rektorn, biträdande rektorn, lärare och elever visade att den "institutionsbundna" och ämnesinriktade traditionen är stark vid skolan och att planeringen av undervisningen begränsas till respektive ämne. Det blev

också tydligt att lärarna inte helt och fullt är eniga om vad ”EG:pedagogik” innebär och att pedagogiska diskussioner främst förs inom respektive ämnesarbetslag eller ”institution” som lärarna är indelade i: naturvetenskap och matematik, svenska och SO, engelska och moderna språk samt estetiska ämnen. Det framkomlikaså att de olika ämnesarbetslagen delvis har olika syn på de kunskapskvaliteter som fastställs i läroplanen och kursplanerna.

Eleverna är indelade i årskursvisa klasser och skolan lägger stor vikt vid att varje lektion skall vara lärarledd och det finns en beredskap för att använda vikare vid ordinarie lärares sjukfrånvaro. I skolans informations- och presentationsmaterial anges att ”undervisningen på Enskilda Gymnasiet är traditionell med lärarledda lektioner”. Den största delen av undervisningen är således förlagd till klassrummen som är fördelade på fyra våningsplan. Inspektörerna kunde konstatera att eleverna erbjuds ett skiftande arbetssätt med en blandning av lärarledda genomgångar och till viss del självständigt arbete med egna uppgifter i bl.a. skolans bibliotek och datasal. Variationen av arbetssätt är enligt eleverna beroende av vilken lärare som undervisar och det dominerande arbetssättet utgörs av klassgemensamma genomgångar av läraren, ibland följt av ett varierat arbetssätt beroende på vilket moment som är aktuellt.

Enligt läroplanen förutsätter skolans uppdrag att främja lärande en aktiv diskussion i den enskilda skolan om kunskapsbegrepp, om vad som är viktig kunskap idag och i framtiden och om hur kunskapsutveckling sker. Olika aspekter på kunskap och lärande är naturliga utgångspunkter i en sådan diskussion. Inspektörerna kan konstatera att skolan visserligen för diskussioner om arbetssätt och hur undervisningen skall gestaltas, men att dessa främst förs inom respektive ämnesarbetslag. Likaså har inspektionen visat att synen på kunskapsbegreppet skiljer sig åt mellan dessa ämnesarbetslag. Inspektörerna bedömer därför att skolan bör verka för att planeringen och genomförandet av undervisningen i högre utsträckning överensstämmer med läroplanens intentioner. Inspektörerna vill med hänvisning till detta fästa skolans uppmärksamhet på att läroplanen anger att läraren skall organisera och genomföra arbetet så att eleven får möjlighet att arbeta ämnesövergripande.

Individanpassning och stöd

Från och med den 1 juli 2006 har förändringar införts i förordningen om fristående skolor avseende särskilt stöd och åtgärdsprogram. Ansvaret har tydliggjorts för att tidigt upptäcka elever i behov av särskilt stöd. Rektorn skall se till att behovet utreds om det framkommer uppgifter om att en elev kan ha behov av särskilda stödåtgärder. Om utredningen visar att eleven är i behov av särskilt stöd, skall rektorn se till att ett åtgärdsprogram utarbetas. Av åtgärdsprogrammet skall framgå vilka elevens behov är, hur behoven skall tillgodoses samt hur åtgärderna skall följas upp och utvärderas. Programmet kan omfatta elevens hela skolsituation.

Elever i behov av särskilt stöd utreds i elevvårdskonferensen och åtgärdsprogram utformas av speciallärarna tillsammans med ansvarig ämneslärare samt med vårdnadshavarna och eleverna. De åtgärdsprogram som inspektörerna tagit del av uppfyller ovan nämnda krav, men i samtal med speciallärarna och rektorn blev det tydligt att många åtgärdsprogram skulle kunna ersättas av individuella utvecklingsplaner, vilket skolan för närvarande inte upprättar (se vidare avsnitt ”Utvärdering av lärandet, bedömning och betygssättning”). Inspektörerna vill därför påtala vikten av att skolan uppmärksammar de olika krav som författningarna ställer på individuell utvecklingsplaner respektive åtgärdsprogram.

Skolan har en lång tradition av att hjälpa elever med läs- och skrivsvårigheter och Enskilda gymnasiet har avsatt resurser i form av två speciallärare för att utreda och ge stöd till elever med specifika svårigheter i detta avseende. Behovet av stöd tillgodoses främst av skolans speciallärare i form av individuellt anpassad undervisning. När det gäller matematiksvårigheter finns möjligheter att få stöd av ämneslärare.

Utvärdering av lärandet, bedömning och betygssättning

Enskilda Gymnasiet har Skolverkets medgivande att anordna provning och utfärda betyg enligt de bestämmelser som gäller för grundskolan. Skolan skall därvid tillämpa de bestämmelser som finns i grundskoleförordningen gällande utvecklingssamtal, individuella utvecklingsplaner, betygskriterier och betygsbeteckningar etc. Enligt dessa bestämmelser skall läraren, eleven och elevens vårdnadshavare minst en gång per termin samtala om hur elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling bäst kan stödjas. Från och med den 1 januari 2006 ställs krav på upprättande av en individuell utvecklingsplan för varje enskild elev vid utvecklingssamtalet. Den skriftliga individuella utvecklingsplanen skall vara framåtsyftande och sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven skall nå målen och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanens och kursplanerna

Enskilda Gymnasiet upprättar inte individuella utvecklingsplaner utan utfärdar istället för den enskilde eleven ett skriftligt s.k. "mitterminsomdöme" och därtill ett skriftligt omdöme i samband med läsårets slut. Omdömena upprättas för och delges samtliga elever utan målsmans aktiva begäran. I samband med mitterminsomdömet ges elever och föräldrar möjlighet att komplettera det skriftliga omdömet med samtal med en eller flera undervisande lärare.

Enligt de omdömen som inspektörerna tagit del av bedöms ordning och uppförande, lektionsarbete, muntlig aktivitet samt hemarbete/läxläsning enligt graderingen bra-bör förbättras. Studieresultat bedöms enligt graderingen mycket bra-brå-tillfredsställande-otillfredsställande-för kort tid att bedömas-underlag saknas. Elevens närvaro värderas enligt god-acceptabel-låg. Det finns i det skriftliga omdömet också möjlighet att komplettera bedömningen med en personlig kommentar av läraren som undervisar i ämnet. Inspektörerna har tagit del av sådana för årskurs 6 där den aktuella läraren meddelar eleven att ett visst moment ger "tre x (= mvg)". Omdömena omfattar inte framåtsyftande utvecklingsområden och heller inte vilka insatser skolan skall vidta för att eleverna skall nå så långt som möjligt i sin utveckling.

Inspektörerna bedömer att de skriftligt upprättade omdömena och de kompletterande samtalen med lärare inte motsvarar ovan angivna krav som författningarna fastställer för individuella utvecklingssamtal och individuell utvecklingsplan och detta måste åtgärdas.

I författningarna anges också att skriftlig information kan ges på begäran av vårdnadshavaren och att sådan skriftlig information inte får ha karaktären av betyg. Inspektörerna bedömer att den information som ges i skolans skriftliga "omdömen" är betygsliknande och inte ges på begäran av vårdnadshavarna. Detta är inte förenligt med gällande bestämmelser och måste enligt inspektörernas bedömning åtgärdas.

I Skolverkets Allmänna råd och kommenterar om likvärdig bedömning och betygssättning beskrivs att de kollegiala samtalen – på skolan och mellan lärare på olika skolor – är ett viktigt inslag för att betygssättningen skall bli så rättvis och likvärdig som möjligt. Lärarna uppgav i samband med intervjun att betygssamtal är

återkommande inom respektive ämne och lärarna gör kontinuerliga utbyten av prov för att hitta en samstämmig bedömning. Däremot har de haft få tillfällen när de tillsammans diskuterat bedömning och betygssättning. Som omnämns i avsnitt "Innehåll, organisering och arbetssätt i undervisningen" blev det i samtal med lärarna uppenbart att dessa har olika synsätt på de kunskapskvaliteter som uttrycks i såväl nationella mål som betygskriterier. Under innevarande läsår ingår ett fåtal lärare vid Enskilda gymnasiet i Stockholms stads projekt med syfte att öka likvärdigheten i betygssättningen.

Inför inspektionsbesöket delgavs inspektörerna lokala tolkningar av nationella mål avseende ett ämne, av skolan benämnd "Kursplan för årskurs 9 läsåret 2006-2007". I denna fastställs mål och även betygskriterier som dock enligt inspektörernas bedömning inte motsvarar de nationellt fastställda målen och betygskriterierna för det aktuella ämnet. Övriga ämnen saknar sådan lokal tolkning och lärarna uppgav att de nationella betygskriterierna är utgångspunkt för betygssättning. Trots detta kunde inspektörerna vid granskning av betygskatalogen konstatera att i årskurs 8 sätts betyg i drama, ett ämne som överhuvudtaget inte finns som nationellt fastställt ämne.

Enligt grundskoleförordningen skall ett betyg sättas i grundskolans ämnen med hjälp av de mål som eleverna enligt kursplanerna skall ha uppnått i grundskolan och de betygskriterier som har fastställts för ämnena och ämnesblocken. Då skolan betygssätter "ämnet" drama i årskurs 8 innebär alltså detta att betyg sätts i ett "ämne" som inte har nationellt fastställda mål och betygskriterier och detta är enligt inspektörernas bedömning inte förenligt med bestämmelserna och måste åtgärdas.

Inspektörerna bedömer likaså att skolan måste säkerställa att skolans lokala tolkningar av betygskriterierna överensstämmer med de nationella betygskriterierna. Inspektörerna vill också uppmärksamma skolan på att det alltid är de nationellt fastställda målen och kriterierna som skall utgöra grunden för bedömningen när ett ämne avslutas.

Kvalitetssäkring och förbättringsarbete

I verksamhetsplanen för läsåret 2006/07 uppges att "under läsåret 05/06 kommer vårt fokus att ligga på att införa ett systematiskt kvalitetsarbete som ska leda till att undervisningen håller jämnare nivå och når upp till de mål som vi sätter upp". I verksamhetsplanen anges även att en kvalitetsansvarig skall utses som skall leda arbetet med att utveckla skolans kvalitetssystem. Kvalitetssystemet skall enligt verksamhetsplanen komma att bestå av ett antal komponenter som t.ex. medarbetarsamtal, kursutvärderingar, kvalitetsredovisningar, personalbarometer och "Nöjd-Kund-Index mätningar".

I den dokumentation som inkommit till Skolverket i samband med inspektionen framgår att skolan gör regelbundna sammanställningar av resultat, enkäter och andra utvärderingar.

Skolan har i samband med inspektionen delgivit inspektörerna nio ämnesvisa kvalitetsredovisningar för läsåret 2005/06. Kvalitetsredovisningarna redovisar hur man arbetat för att nå ett antal prioriterade mål i den lokala arbetsplanen, i vilken mån dessa mål har uppnåtts samt förslag på åtgärder. Åtgärderna är av olika slag och syftar inte enbart till att åtgärda verksamheten och förutsättningarna för denna.

Utöver dessa ämnesvisa kvalitetsredovisningar har skolan inkommit med en kvalitetsredovisning för Enskilda Gymnasiets grundskola som omfattar läsåret 2005/06. Också denna redovisar ett antal mål som återfinns i skolans lokala arbetsplan, dock

inte desamma som redovisas i de ovan beskrivna ämnesvisa kvalitetsredovisningarna. Kvalitetsredovisningen beskriver också denna hur man arbetat för att förverkliga målet. Däremot redogörs inte för vilka åtgärder skolan ämnar vidta för ökad måluppfyllelse och inte heller denna kvalitetsredovisning innehåller någon analys och bedömning av måluppfyllelsen.

Inspektörerna fick i samband med samtal såväl med lärare som med rektor och biträdande rektor klart för sig att skolan ännu inte åstadkommit det systematiska kvalitetsarbete som beskrivs i verksamhetsplanen. De ämnesvisa kvalitetsredovisningarna finns inte för varje ämne och det stod också klart att skolan inte fört någon övergripande diskussion om vad målen står för och vad som kännetecknar måluppfyllelse. Inte heller har alla ämnesarbetslag tillsammans analyserat sambanden mellan det pedagogiska arbetet och måluppfyllelsen.

Enligt förordningen om kvalitetsredovisning skall varje skola årligen upprätta en skriftlig kvalitetsredovisning som ett led i den kontinuerliga uppföljningen och utvärderingen av verksamheten. Arbetet med kvalitetsredovisningen skall främja kvalitetsarbetet och därmed bidra till att förverkliga utbildningarnas nationella mål. Enligt förordningen skall en skolas kvalitetsredovisning innehålla en bedömning av i vilken utsträckning de nationella målen för utbildningen har förverkligats och en redogörelse för vilka åtgärder som skall vidtas för ökad måluppfyllelse. Dessa bestämmelser gäller också för en fristående skola.

Mot bakgrund av ovanstående kan inspektörerna konstatera att skolan visserligen genomför enkätundersökningar etc., men då dessa inte är föremål för analyser och bedömningar i förhållande till de nationella målen leder de heller inte fram till slutsatser i form av redovisade åtgärder i kvalitetsredovisningen. Inspektörerna bedömer att denna inte motsvarar de krav som fastställs i ovan redovisade förordning varför skolan måste utveckla sin kvalitetsredovisning.

Ledning och intern kommunikation

Huvudmannen för skolan, Föreningen Enskilda Gymnasiet, består till största delen av föräldrar till skolans elever. I styrelsen för skolan ingår representanter för föräldrarna, skolans rektor samt två lärarrepresentanter som väljs av det övriga kollegiet.

I intervjuer med representanter för skolans styrelse framgick att det finns tydliga ansvarsområden och mandat för rektor respektive styrelsen för skolan. Enligt dokumentationen är rektorn ansvarig inför styrelsen och skall inom ramen för verksamhetsplanen, budgeten och övriga instruktioner fatta erforderliga beslut. Rektorn har dessutom en särskild instruktion från huvudmannen med uppgifter som enligt författningarna åvilar en rektor. Rektorn är ytterst ansvarig för hela verksamheten men skolledningen består också av en biträdande rektor. Rektorn och biträdande rektorn har båda lärarutbildning med lång pedagogisk erfarenhet av såväl undervisning som pedagogisk ledning och har därmed goda kunskaper om skolområdet. Rektorn har dessutom genomgått flera olika chefs- och ledarskapsutbildningar men ännu ej deltagit i den statliga rektorsutbildningen. Däremot genomgår den biträdande rektorn den statliga rektorsutbildningen under tiden för inspektionsbesöket. Rektorn erhåller kompetensutveckling genom huvudmannens försorg.

De lärare och föräldrar som inspektörerna samtalade med vid inspektionsbesöket uttryckte stort förtroende för rektorns pedagogiska ledarskap och ansvar under den tid hon varit verksam. Inspektörerna konstaterade vid besöket att rektorn är väl känd bland elever och föräldrar.

Skolan har också ett forum för information och diskussion om förändringar inom skolan i vilket lärarrepresentanter tillsammans med rektor och biträdande rektor ingår.

Inspektörerna bedömer att Enskilda gymnasiet har förutsättningar att driva skolan i enlighet med de mål som gäller för det offentliga skolväsendet.

Bedömning av förutsättningarna

Skolverket tar i inspektionen upp följande förutsättningar för utbildningen: tillgången till utbildning som skall erbjudas, öppenheten och urvalsregler, personalens kompetens samt läromedel, pedagogiska material och utrustning.

Inspektionen av fristående skolor omfattar även en granskning av eventuella avgifter samt skolans stabilitet avseende ekonomi och elevunderlag samt huvudmannens förutsättningar att bedriva verksamheten i enlighet med gällande bestämmelser.

Bestämmelser finns i bl.a. skollagen och förordningen om fristående skolor.

Nedan följer en beskrivning av några utvalda områden av särskilt intresse för skolans förutsättningar att tillhandahålla en utbildning av god kvalitet.

Tillgång till utbildning och information om utbildning

Enligt skolans egen dokumentation genomförs ”prövningar” inför antagning till årskurs 6. Prövningarna syftar enligt skolan till att identifiera stödbehov. Enligt skolan genomförs ”prövningen” av 120 av de elever som är anmälda till 56 platser. De elever som inte lyckas väl ges möjlighet att göra ännu en ”prövning” efter att ha fått instruktioner om vad de skall förbättra. Beslutet att avstå eller acceptera en plats i skolan ligger enligt skolan hos föräldrarna och detta oberoende av utfallet av ”prövningen”. Samtidigt konstaterade föräldrar som inspektörerna samtalade med att mer än hälften av ”de prövade eleverna” inte kan antas, vilket enligt dessa kan leda till att prövningen uppfattas som ”självsanerande”.

Huvudmannen har i samband med faktagranskningen uppgett att:

”De intagningstest som skolan genomför inför antagningen till åk. 6 innebär inte något villkor för elevernas antagning. Syftet med testet är att EG som skola ska vara mycket väl förberedd för att kunna stötta elever med särskilda behov”.

Huvudmannen har också uppgett att varje familj får återkoppling på testet genom ett möte med skolledare och speciallärare och att barnets bästa då är i fokus. Enligt huvudmannen uttrycker en övervägande del av föräldrarna stor uppskattning över såväl ”prövningen som det efterföljande samtalet”. De elever som kallas till ”omprov” får enligt huvudmannen möjligheten att öva lite extra under 2–3 månader varefter resultaten ofta har förbättrats och ibland så påtagligt att eleven själv reagerar positivt. Enligt huvudmannen har ”omprovet” ingenting med den enskilde elevens könummer att göra. Vidare har huvudmannen uppgett att denna antagningsprocess tar mycket tid i anspråk, men att skolan har valt detta förfaringssätt då det är av ”mycket stor vikt att vi ger våra nya elever i årskurs 6 ett professionellt och mycket positivt mottagande”.

I skollagen anges att en fristående skola står öppen för alla barn som har rätt till utbildning inom motsvarande skolform i det offentliga skolväsendet, med undantag

för sådana barn vilkas mottagande skulle medföra att betydande organisatoriska eller ekonomiska svårigheter uppstår för skolan. I förordningen om fristående skolor slås fast att hänsyn får tas till färdighetsprov i dans och musik om utbildningen kräver att den sökande har speciella färdigheter inom dessa områden. I övrigt får tester eller prov inte utgöra villkor för antagning, urval eller för att få fortsätta vid skolan.

Inspektörerna kan konstatera att Enskilda Gymnasiet låter mer än dubbelt så många elever genomföra "prövningen" "inför antagningen" än vad platsantalet medger. Det är följaktligen såväl antalet elever som tidpunkten för "prövningen" som enligt inspektörerna kan ifrågasättas i förhållande till skolans avsikt. Trots att föräldrarna tillskrivs rätten att avgöra skolans lämplighet för barnet, så riskerar enligt inspektörerna "prövningen" att uppfattas som villkor för antagningen, något som står i strid med skollagens krav på att en fristående skola skall vara öppen för alla barn. Detta måste enligt inspektörernas bedömning åtgärdas. Inspektörerna vill dessutom påpeka vikten av att skolan i sitt antagningsförfarande gör åtskillnad mellan sitt ansvar och sin rätt att avgöra huruvida mottagande av ett barn kan medföra betydande organisatoriska eller ekonomiska svårigheter och föräldrars ansvar och rätt att avgöra huruvida skolan är lämplig för det egna barnet.

Av skolans egen dokumentation framgår att ett barn kan anmälas så snart det har fått ett personnummer och ködatum räknas fr.o.m. det datum då den administrativa avgiftens betalats och en bekräftelse skickas till vårdnadshavaren. På skolans egen hemsida återfinns en blankett för ansökan om inträde i Enskilda Gymnasiet och på denna anges att kopia av kvitto på erlagd administrativ avgift om 500 kronor skall bifogas ansökan.

För fristående skolor som av Skolverket förklarats berättigade till bidrag gäller enligt skollagen att utbildningen skall vara avgiftsfri för de elever som bidragen avser. Detta innebär bland annat att skolan inte får ta ut avgifter i samband med ansökan om plats i en utbildning som förklarats bidragsberättigad av Skolverket. Inspektörerna bedömer att skolan inte är avgiftsfri och detta måste åtgärdas. Av verksamhetsplanen för år 2006/07 framgår att Enskilda gymnasiet erbjuder en utbildning som omfattar "fler lektioner än andra skolor". Det framgår också att "frivilliga bidrag" är en viktig inkomstkälla, men att risken är stor att denna kommer att sjunka "då vårt intag till främst gymnasiet sker från en allt mer spridd målgrupp med varierad betalningsförmåga/vilja".

Inspektörerna har tagit del av ett brev daterat den 5 oktober 2006 med rubriken "Frivilliga bidrag krävs för att driva Enskilda Gymnasiet med nuvarande inriktning". Brevet tillsändes samtliga föräldrar och i det anges att "kvalitet kräver resurser". Det nämns också att:

"EG har den högsta lärartätheten av jämförbara skolor i Stockholmsområdet. Förutsättningen för att driva EG med den inriktning som styrelsen valt är att skolpengsfinansieringen kompletteras med frivilliga bidrag från flertalet föräldrar".

Brevet avslutas med:

"Det frivilliga bidrag som flertalet föräldrar så generöst betalar är minst 3 500 kr per barn och familj. Sätt in ditt bidrag på Egs bankgiro /.../"

Ytterligare ett brev daterat den 10 oktober 2006 tillsändes "alla målsmän med barn och ungdomar i såväl EG:s grundskola som gymnasium". I brevet anges att frivilliga

bidrag är mycket viktiga för att hålla undervisningen på den höga nivå som föräldrar önskar. I brevet konstateras också att ”den absoluta merparten av föräldrar med barn i grundskolan årligen ger ett frivilligt bidrag till grundskoleverksamheten”. Brevet meddelar också att:

”Kombinationen av skolpeng och frivilliga bidrag balanserar tillsammans de direkta kostnaderna för skolans drift.”

Brevet avslutas med anvisningar om vilket bankgiro eller postgironummer bidraget kan sättas in på.

Båda breven är undertecknade av styrelseordförande.

De föräldrar som inspektörerna samtalade med i samband med inspektionsbesöket uppgav att bidraget upplevs som frivilligt och de kände inte till några konsekvenser av uteblivet bidrag. Huvudmannen har också i samband med faktagranskningen uppgett att uteblivet bidrag inte får några konsekvenser.

Inspektörerna har i samtal med de intervjuade föräldrarna kunnat konstatera att bidraget av dessa upplevs som frivilligt och ifrågasätter således inte detta. Enligt inspektörerna ger dock innehållet i brevet intryck av att huvudmannen anser att det är angeläget att föräldrarna betalar för att eleverna skall få en god utbildning. Enligt inspektörerna kan också de två brevens upprepade uppmaningar om att betala geskenet av att bidraget inte är frivilligt. Inspektörerna vill poängtera att skolan måste ha sådana rutiner och information att denna frivillighet tydligt framgår. Inspektörerna bedömer att skolan måste ändra sina rutiner angående det frivilliga bidraget så att det entydigt framgår att detta är frivilligt.

Personal

Med utgångspunkt i den dokumentation som inkommit till Skolverket kan inspektörerna konstatera att flertalet lärare har utbildning för den undervisning de bedriver. Detta bekräftades i samband med inspektionsbesöket. Under inspektionsbesöket framgick att skolan erbjuder kompetensutveckling för lärarna som i första hand utgår från det undervisande ämnet.

Inspektörerna bedömer att Enskilda Gymnasiets resurser i form av lärarpersonal ger skolan förutsättningar att bedriva verksamheten i enlighet med gällande bestämmelser.

Materiella resurser

Enskilda gymnasiet har ett relativt nyinrett och välutrustat bibliotek som tillgodoser både grundskolan och gymnasieskolan med relevant litteratur och sökverktyg i form av datorer. Skolans bibliotekarie främjar i hög grad undervisningen genom att tillhandahålla och exponera lämplig litteratur och vara behjälplig vid sökande av fakta och källkritisk granskning.

Inspektörerna bedömer att skolan som helhet erbjuder tidsenliga läromedel och utrustning som ger skolan förutsättningar att bedriva verksamheten i enlighet med gällande bestämmelser.

Stabilitet

Skolans ekonomi är enligt den årsredovisning för 2005/06 som inkommit till Skolverket god. Årsredovisningen tillsammans med en balanserad budget för innevarande

de läsår visar ett positivt resultat. Räkenskaperna är granskade och godkända av en auktoriserad revisor. Skolan har för kommande läsår fler anmälda elever än platser.

Inspektörerna bedömer att skolans stabilitet avseende ekonomi och elevunderlag är god samt att huvudmannen har goda förutsättningar att bedriva verksamheten i enlighet med gällande bestämmelser.

Datum	Ort
2007-06-13	Stockholm

Eva Hederström
Gunnel Eriksson